

A. MỤC TIÊU

1. Hệ thống hoá kiến thức về các khái niệm cơ bản : Chất – đơn chất và hợp chất, nguyên tử, nguyên tố hoá học (kí hiệu hoá học và nguyên tử khối) và phân tử (phân tử khối).

Củng cố : Phân tử là hạt hợp thành của hầu hết các chất và nguyên tử là hạt hợp thành của đơn chất kim loại.

2. Rèn luyện các kĩ năng : phân biệt chất và vật thể ; tách chất ra khỏi hỗn hợp ; theo sơ đồ nguyên tử chỉ ra các thành phần cấu tạo nên nguyên tử ; dựa vào *Bảng 1. Một số nguyên tố hoá học* tìm kí hiệu cũng như nguyên tử khối khi biết tên nguyên tố và ngược lại biết nguyên tử khối thì tìm tên và kí hiệu nguyên tố... ; tính phân tử khối.

B. GỢI Ý TỔ CHỨC DẠY HỌC**I – Kiến thức cần nhớ**

Dùng phương pháp đàm thoại (vấn đáp).

1. Sơ đồ về mối quan hệ giữa các khái niệm :

Lựa chọn những câu hỏi nhằm giải thích :

– Mối quan hệ từ vật thể đến chất, từ chất đến đơn chất và hợp chất...

– Đối với những ý ghi dưới mỗi khái niệm có thể đặt câu hỏi. Thí dụ : Chất được tạo nên từ đâu ? (Từ nguyên tử). Nguyên tử thì phải kể từng loại, mỗi loại

5. Phương án D.

Sau khi giải bài tập này, GV có thể nêu câu hỏi cho HS như sau : "Sửa câu trên như thế nào để có thể chọn C là phương án đúng ?".

Sửa ý 1 : "Nước cất là chất tinh khiết" hoặc sửa ý 2 : "vì nước cất tạo bởi hai nguyên tố là hidro và oxi".

là một nguyên tố hoá học. Nên ta nói là "chất được tạo nên từ nguyên tố hoá học..." (Trong SGK ghi ý này dưới khái niệm chất.)

2. Tổng kết về chất, nguyên tử và phân tử.

Lựa chọn những câu hỏi nhằm vào những kiến thức cần nhớ của mỗi khái niệm (chất, nguyên tử và phân tử). Thí dụ, khái niệm nguyên tử, có thể đặt các câu hỏi : Nguyên tử là hạt thế nào, gồm những thành phần nào ? Khối lượng của hạt nào được coi là bằng khối lượng của nguyên tử ?...

II – Bài tập

Hướng dẫn giải bài tập trong SGK.

1. a) Vật thể : *Chậu* là vật thể nhân tạo, *thân cây* (gỗ, tre, nứa...) là vật thể tự nhiên ; Chất : *Nhôm, chất dẻo, xenlulozơ*.

b) Dùng nam châm hút sắt (tách riêng được sắt). Bỏ hỗn hợp còn lại vào nước, nhôm chìm xuống còn gỗ nổi lên. Gạn và lọc tách riêng được hai chất này.

2. a) Trong hạt nhân có 12p, trong nguyên tử có 12e, số lớp electron là 3, số e lớp ngoài cùng là 2.

b) Khác nhau về số p và số e (ở nguyên tử canxi là 20) ; giống nhau về số e lớp ngoài cùng (đều là 2).

3. a) Phân tử khối của hợp chất bằng :

$$2.31 = 62 \text{ đvC}$$

b) Nguyên tử khối của X bằng :

$$\frac{62 - 16}{2} = 23 \text{ đvC}$$

Rút ra X là Na (natri).

4. a) Những chất tạo nên từ hai *nguyên tố hoá học* trở lên được gọi là *hợp chất*.

b) Những chất có *phân tử* gồm những nguyên tử cùng loại *liên kết với nhau* được gọi là *đơn chất*.

c) *Đơn chất* là những chất tạo nên từ một *nguyên tố hoá học*.

d) *Hợp chất* là những chất có *phân tử* gồm những nguyên tử khác loại *liên kết với nhau*.

e) Hầu hết các *chất* có *phân tử* là hạt hợp thành, còn *nguyên tử* là hạt hợp thành của *đơn chất* kim loại.